

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.** so sídlom v Bratislave, Mamateyova 17, proti žalovanému **J. S.**, bývajúcemu v Š., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného **Allianz – Slovenská poisťovňa a.s.**, so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 001510700, **o zaplatenie sumy 145,88 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 14 C 221/2011, na dovolanie vedľajšieho účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. augusta 2012 sp.zn. 5 Co 218/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 27. marca 2012 č.k. 14 C 221/2011-80 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi do 3 dní 145,88 € s 9% ročným úrokom z omeškania od 25. júna 2011 do zaplatenia; zároveň ho zaviazal nahradiť žalobcovi v rovnakej lehote trovy konania 2,2 €. Vychádzal z toho, že protiprávnosť konania žalovaného bola preukázaná rozhodnutím o priestupku, podľa ktorého žalovaný porušil svoju povinnosť, podľa ktorej vodič nesmie predchádzať, ak je na križovatke a v tesnej blízkosti pred ňou. Za uvedené konanie bol žalovaný ako vodič uznaný vinným zo spáchania priestupku a súd je takýmto rozhodnutím viazaný podľa § 135 ods. 1 O.s.p. Zavinenie protiprávneho konania mal súd preukázané taktiež z rozhodnutia, pretože pre naplnenie skutkovej podstaty priestupku je nevyhnutné minimálne vedomé nedbanlivostné konanie. Podľa názoru súdu žalobca hodnoverným spôsobom preukázal rozsah poskytnutej zdravotnej starostlivosti zmluvným zdravotníckym zariadením ako aj výšku tým vzniknutých nákladov. Žalobca preukázal, že vyzval žalovaného na zaplatenie žalovanej istiny, v ktorej výzve mu

poskytol 15-dňovú lehotu na zaplatenie, pričom žalovaný na výzvu nereagoval a úhradu nevykonal ani na ďalšiu výzvu.

Na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 20. augusta 2012 sp.zn. 5 Co 218/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v celom rozsahu a žalobcovi nepriznal trovy odvolacieho konania. Samostatným výrokom vyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozhodnutiu, lebo podľa jeho názoru ide o vec zásadného právneho významu. Výrok vo veci samej odôvodnil správnosťou skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie.

Potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ako aj výrok o náhrade trov konania, napadol vedľajší účastník dovolaním, v ktorom uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a súčasne je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo riadne odôvodnené a tým bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý výrok tohto rozsudku zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu poukázal na vecnú správnosť záverov súdov nižších stupňov s poukazom na viaceré súdne rozhodnutia v obdobných veciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) za ktorého koná jeho zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým za podmienok stanovených zákonom možno napadnúť aj právoplatné rozhodnutie súdu vydané v občianskom súdnom konaní. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len ak to zákon pripúšťa. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj úprava podmienok, za ktorých je tento opravný prostriedok prípustný. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku (ako je to v prejednávanej veci), treba pri skúmaní prípustnosti tohto opravného prostriedku aplikovať § 237 O.s.p. (aj so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p.) a § 238 O.s.p. [ak dovolanie smeruje proti uzneseniu, treba otázku prípustnosti dovolania riešiť

v nadväznosti na ustanovenia § 237 O.s.p. (aj tu so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p.) a § 239 O.s.p.)). V oboch ustanoveniach je vyjadrený zámer, aby predmetom dovolacieho prieskumu neboli všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, ale len niektoré z nich, a to tie, ktoré vykazujú určité zákonom stanovené znaky.

Účelom 237 O.s.p. (ďalej v znení účinnom do 31. decembra 2014) je vytvoriť účastníkovi občianskeho súdneho konania procesnú možnosť domáhať sa účinne nápravy niektorých rozhodnutí odvolacieho súdu. Zákonom stanoveným znakom v zmysle tohto ustanovenia je určitá (zákonom výslovne označená mimoriadne závažná procesná vada konania) a skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, postihnutom takouto vadou. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania, či už z hľadiska formy rozhodnutia (možno ním napadnúť tak rozsudok, ako aj uznesenie), alebo z hľadiska povahy prejednávanej veci alebo určitých špecifik predmetu konania. Z hľadiska prípustnosti dovolania nie je predmet konania významný a, ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo vydané v konaní postihnutom niektorou z týchto vád, je dovolanie (podané včas a osobou na to oprávnenou) vždy prípustné, preto takéto rozhodnutie môže byť predmetom dovolacieho konania a preskúmania dovolacím súdom.

Dovolateľ namietal z hore uvedených vád konania podľa obsahu odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje presvedčivú argumentáciu, z ktorej by bolo zrejmé, ako sa s tvrdením účastníkov konania súd vysporiadal.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy a opravné prostriedky). Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k takej procesnej vade, ktorá by dovolateľovi znemožnila realizáciu jeho procesných oprávnení.

Dovolateľom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (porovnaj R 111/1998, ale najmä stanovisko prijaté občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na jeho zasadnutí dňa 3. decembra 2015), teda nie procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti ako dôvodu zakladajúceho (iba) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp.zn. III. ÚS 551/2012 uviedol, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Pre úplnosť – na doloženie pretrvávajúcej aktuálnosti právnych záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaujatých v preskúmvanej veci – dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 22. januára 2014 sp.zn. I. ÚS 14/2014 odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu z 10. januára 2013 sp. zn. 3 Cdo 74/2012 (založenému aj na závere, že nepreskúmateľnosť nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.) s tým, že „nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto rozhodnutie označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania“.

V súvislosti s predmetnou námietkou dovolateľa je potrebné uviesť, že odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Ak sa odvolací súd

v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, preto obmedzil odôvodnenie svojho potvrdzujúceho rozhodnutia len na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvého stupňa. Aplikáciou § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd vyjadruje nielen svoj záver, že napadnuté rozhodnutie a jeho odôvodnenie považuje za vecne správne, ale zároveň (i keď prípadne aj bez výslovného vyjadrenia) tiež záver, že námietky vznesené účastníkom konania v odvolaní nie sú dôvodné, právne významné alebo spôsobilé spochybniť správnosť záverov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa. Postup odvolacieho súdu, ktorý je v súlade s uvedeným ustanovením, nevykazuje znaky procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že podľa názoru dovolateľa mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) bola odňatá tiež tým, že súd prvého stupňa sa nezaoberal písomnými dôkazmi, ktoré súdu predložil a nevykonal dokazovanie ich oboznámením, súdy nesprávne vyhodnotili vykonané dokazovanie a rozhodli bez toho, aby mali k dispozícii úplné a správne skutkové zistenia.

K uvedenej argumentácii dovolací súd uvádza nasledovné:

Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého dôkazu (nevyhovenie návrhu účastníka, aby súd vykonal ten – ktorý dôkaz) môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné (viď R 125/1999, R 6/2000). V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo

nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Pokiaľ dovolateľ využil možnosť vytvorenú mu odvolacím súdom pripustením dovolania na otázku zásadného právneho významu, ktorú možnosť dovolateľ využil, dovolací súd poukazuje na nasledovné, vychádzajúc mimo iného z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod č. R 27/2014 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR.

Rovnako § 238 O.s.p. vytvára možnosť domáhať sa účinne nápravy niektorých rozsudkov odvolacieho súdu. Na rozdiel od § 237 O.s.p. tu znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné, nie sú určené procesnou vadou konania, ale istou charakteristickou stránkou rozhodnutia (jeho určitým atribútom). V ustanovení § 238 ods. 1 až 3 sú vymedzené znaky rozsudkov, pri danosti ktorých zákon (bez ohľadu na povahu prejednávanej veci alebo predmetu konania) vyjadril svoj zámer, aby určité rozsudky bolo možné napadnúť dovolaním (a teda aj preskúmať dovolacím súdom). Tak ustanovil, že dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), že je prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), ďalej tiež proti rozsudku, v ktorom odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovi neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 písm. O.s.p.)

Pokiaľ v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. bolo zvolené také vymedzenie určujúceho znaku, pri ktorom platí, že ak je tento znak daný, je dovolanie prípustné, v § 238 ods. 4 a 5 O.s.p.

bolo pri špecifikácii znakov rozhodnutí, proti ktorým je dovolanie prípustné, zvolené opačné riešenie – ak je určitý znak daný, nie je dovolanie prípustné. V § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. je týmto spôsobom vyjadrený zámer zákona, aby určité rozhodnutia (buď so zreteľom na povahu prejednávanej veci alebo vzhľadom na určité špecifiká predmetu konania) neboli v dovolacom konaní prejednávane. Zákon takto v § 238 ods. 4 O.s.p. vylúčil prípustnosť dovolania proti rozsudkom vydaným vo veciach upravených Zákonom o rodine [s výnimkou rozsudkov o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva o zapretí rodičovstva alebo o osvojení] a v § 238 ods. 5 O.s.p. vyslovil neprípustnosť dovolania proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy (na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada). V prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, i keby smerovalo proti rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

Zámer, ktorý sledoval zákon tým, že v § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. a § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčil možnosť preskúmania niektorých rozhodnutí v dovolacom konaní, nemôže zmeniť alebo zmariť odvolací súd tým, že vysloví prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 písm. a/ O.s.p. a § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré zákon zahrnul medzi rozhodnutia, ktoré nemajú byť preskúmané v dovolacom konaní a kde z tohto dôvodu výslovne vylúčil prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Odvolací súd nemôže zamedziť realizácii uvedeného zámeru ani vtedy, ak dospeje k záveru o zásadnom právnom význame svojho rozhodnutia; pokiaľ totiž vysloví prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 písm. a/ O.s.p.) proti rozhodnutiu vykazujúcemu znaky rozhodnutí, voči ktorým zákon dovolanie nepripúšťa (§ 238 ods. 4 a 5 O.s.p. a § 239 ods. 3 O.s.p.), prekročí zákonom vymedzený rozsah svojho oprávnenia priznaného mu § 238 ods. 3 písm. a/ O.s.p., v dôsledku čoho na takto vyslovenú prípustnosť dovolania nemožno prihliadnuť.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o peňažnom plnení 145,88 € (na príslušenstvo sa neprihliada). Ide bezpochyby o prípad, na ktorý sa vzťahuje § 238 ods. 5 O.s.p. Odvolací súd preto, ak vyslovil prípustnosť dovolania, prekročil rozsah svojho zákonom vymedzeného oprávnenia založiť výrokom svojho rozhodnutia prípustnosť dovolania. V dovolacom konaní

preto na takto vyslovenú prípustnosť dovolania nebolo možné prihliadnuť. Dovolací súd vzhľadom na to otázku prípustnosti dovolania riešil bez zreteľa na výrok rozsudku odvolacieho súdu vyslovujúci prípustnosť dovolania. V dovolacom konaní vychádzal z toho, že napadnutým rozsudkom nebola prípustnosť dovolania založená. Dospel k záveru, že napadnutým je rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné [nejde o zmeňujúci výrok rozsudku, dovolací súd v danej veci dosiaľ nerozhodoval a nevyslovil záväzný právny názor, prípustnosť dovolania nebola založená (v súlade so zákonom) výrokom rozsudku odvolacieho súdu].

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na dôvody odmietnutia dovolania (procesná neprípustnosť dovolania) sa dovolací súd nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2015

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová